

[Grethe Philip.]

anspolitik. Noget andet er, at der kan være god grund til at spekulere lidt nærmere over, hvordan det kan gå til, at de kontraktive impulser, der efter al beregning skulle være udgået fra den stramme penge- og finanspolitik, har virket så langsomt. Det økonomiske råds formandskab har været inde på disse spørgsmål i sin redegørelse i september i år, ligesom professor Jørgen Gøtting for nylig i Nationaløkonomisk Forening anstillede nogle betragtninger og vurderinger herom. Han stillede det for vor debat her i dag helt centrale spørgsmål: har finanspolitikken mistet sin betydning som konjunkturpolitisk instrument, og i så fald hvorfor? Gøtting mente, så vidt jeg forstod ham, ikke, at finanspolitikken havde udspillet sin rolle som konjunkturpolitisk middel, men at finanspolitikens indflydelse derimod havde ændret sig. I en velfærdssituation som vores i 1970-71 er reaktionen på en kraftigere beskatning langsom. Folk behøver ikke nødvendigvis straks at indskrænke forbruget, men kan i en overgangstid trække på opsparingsressourcer. Forventninger om fremtidig finans- og kreditpolitik spiller også ind, ligesom en inflationsforventning kan føre til, at man på trods af stigende skatter søger at dække forbruget ind, så langt der nu er mulighed for det.

Interessen samler sig i dag i første række om det forelagte finanslovsforslag for året 1971-72. Endnu en gang tager de absolutte tal både på indtægts- og udgiftssiden sig et ordentligt nap opad. Forventede pris- og lønstigninger er stærkt medvirkende hertil. Også det budgetterede overskud på drifts-, udlåns- og anlægsbudgettet er sat højt. Det økonomiske råds formandskab kom i sin redegørelse over dansk økonomi med en vurdering af den økonomiske udvikling, og vi har nu netop modtaget det økonomiske sekretariats årsoversigt. Det er godt, at den er fremskyndet, men med det par dage, man giver ordførerne til at sætte sig ind i årsoversigten, kan det vel ikke ventes, at den skal blive genstand for den helt grundige behandling under debatten her i dag. Og det er egentlig en skam, for det var netop i dag, vi her i folketinget skulle ræsonnere over den. Men jeg har da for mit eget vedkommende fået kigget så meget i oversigten, at jeg er blevet stærkt bekræftet i min tro på,

at vi stadig har behov for at holde igen på forbruget også igennem en meget stram finanspolitik.

De skrappe midler, der tidligere er sat ind via kreditpolitikken med den ekstraordinært høje diskonto og de strenge direktiver om tilbageholdenhed med udlånene, via forårets byggestop, der er blevet forlænget, og via indeværende års stramme finanspolitik, alt dette synes nu endelig langt om længe at sætte sine spor. Stramme tøjler, der generelt set er nødvendige, kan ramme enkelte særlig hårdt, man kan vel næsten sige urimelig, uretfærdig hårdt. Når jeg alligevel vil betegne det, der er ved at ske, som en lysning i situationen, er det, fordi valutasituationen havde udviklet sig så skæbnsvangert, at det simpelt hen var uforvarsligt at køre videre på den måde. En bedring af betalingsbalancen er rykket op i toppen på vor økonomiske prioritetsliste, og derfor er det en stor lettelse at se, at underskuddet på vor betalingsbalance på årsbasis ser ud til at blive i hvert fald noget mindre, end vi tidligere på året måtte frygte.

Tilfredsstillende er valutasituationen jo langt fra, og vi må regne med, at der stadig nedenunder prisstoppet ligger et stærkt opadgående pres på priserne. Dette pres må dæmpes, og derfor er der heller ikke nogen basis for at slække på finanspolitikken.

Det er noget overordentlig glædeligt, finder jeg, at der synes at være bred politisk opbakning om nødvendigheden af at fastholde skatteudskrivningen på det høje niveau, der blev foreslået af regeringen i foråret. Udskrivningsprocenten kombineret med det øgede folkepensionsbidrag er en af forudsætningerne for fortsat stram finanspolitik. Det store overskud på statsbudgettet må begrundes som værende et nødvendigt led i den samlede økonomiske politik.

Det må vel være til trøst og lise for konservative meningsfæller, når finansministeren sidst i sin forelæggelsestale har puttet et lille afsnit ind om den velsignelsesrige virkning, det rene kasseoverskud — er det for øvrigt ikke en nydannelse — men altså den gode virkning, det rene kasseoverskud har på statens konsolidering. Det har jeg ikke helt forstået. Hvad vil det sige? Det forekommer mig, at vi er tilbage i en argumentering fra salig Scharlings tid. Men nok om det. Jeg hæfter mig hellere ved, at sammen-